

Svansvottun bygginga

-

Kröfur sem snúa að
timbri

Bergþóra Góa Kvaran

Getum við notað íslenskt timbur í Svansvottaðar byggingar?

- Mikilvægt að stuðla að íslenskri hráefnaframleiðslu í byggingariðnaðinum
- Losun CO₂ er mest þegar kemur að byggingarefni og flutningi þess
- Svanurinn er stöðluð vottun og kröfurnar eru miklar
- Samráð við faghóp sem vinnur að kröfum um Raw material

Svansmerkið

- Opinbert umhverfismerki Norðurlandanna frá 1989
- Frá vöggu til vöggu – heildræn nálgun
- Tekjur nýttar í framþróun
- Umhverfismerki típa 1 skv. ISO 14024
 - Frjáls þátttaka
 - Viðmið þrouð af sérfræðingum
 - Kröfur sértækar og hertar reglulega
 - Úttekt af óháðum aðila

Svansvottaðar nýbyggingar á Íslandi

Vottun afhent Mannverki ehf.
Nóvember 2017
www.visthus.is

Vottun afhent Skipi eignarhaldsfélag
Mars 2019
www.smaibudir.is

Kröfur Svansins

Vottunarviðmiðin

Kröfur viðmiðanna

Skyldukröfur
(Obligatory)

Stigakröfur
(Points)

- Nýbyggingar
 - Skyldukröfur 41
 - Stigakröfur 13
- Endurbætur
 - Skyldukröfur 46

1. Almennar kröfur (O1 – O3)

- Lýsing á verkefningu, ábyrgð

2. Orkunýtni (O4 – O8)

- Orkuútreikningar, Lýsing, Raftæki, Flokkunarstöðvar

3. Innivist (O9 – O14)

- Rakavarnir, Loftræsing, Hljóðvist, Dagsbirta, Formaldehyde

4. Efnakröfur (O15 – O26)

- Efnislisti, Efnavörur, byggingavörur, timbur

5. Gæðaeftirlit á framkvæmdartíma (O30 – O34)

- Lofpéttileikapróf, innkaup, frávik, fræðsla, sjálfsvöktun, úttekt

6. Gæðakerfi (O35 – O40)

- Skrásetning, breytingar, frávik, kvartanir, umsókn

7. Leiðbeiningar fyrir notendur hússins (O41)

- Handbók hússins

Kröfuflokkar

Timburkröfur Svansins – gen 3

- Kafli 4.4 í nógildandi viðmiðum
- Öll byggingarefni þurfa að vera samþykkt eða vottuð af Svaninum
- O27 – Trjátegundir sem ekki eru leyfilegar í Svansvottaðar byggingar
- O28 – Timbur hráefni / FSC- eða PEFC-vottun
- O29 – Gagnvarið timbur

- P7 – Stigakrafa fyrir timburburðarvirki og timburklæðningu

Breytingar á timburkröfum Svansins – gen 4

- Kafli 4.4 í nógildandi viðmiðum
- Öll byggingarefni þurfa að vera samþykkt eða vottuð af Svaninum
- O34 – Trjátegundir með takmörkun á notkun þeirra í Svansvottuðum byggingum
- O35 – Timburháefni / FSC- eða PEFC-vottun
- O28 – Gagnvarið timbur

- P12 – Stigakrafa fyrir timburburðarvirki, þakburðarvirki og timburklæðningu

O27 Trjátegundir sem ekki eru leyfilegar í Svansvottaðar byggingar

Criteria for restricted tree species to be used in Nordic Swan Ecolabelled products

Tree species listed on either b), c) or d) may be used if it meets all of the following requirements:

- the tree species does not originate from an area/region where it is IUCN red listed, categorized as CR, EN or VU.
- the tree species does not originate from Intact Forest Landscape (IFL), defined in 2000 <http://www.intactforests.org/world.map.html>.
- the tree species shall originate from FSC or PEFC certified forest/plantation and shall be covered by a valid FSC/PEFC chain of custody certificates documented/controlled as FSC or PEFC 100% through the FSC transfer method or PEFC physical separation method. Tree species grown in plantation shall in addition originate from FSC or PEFC certified forest/plantation, established before 1994.

O28 – Timburhráefni

- Burðarvirki byggingar
- Undirlag á þökum, veggjum og gólfum eins og krossviður, spónarplötur, sperrur og fleira
- Panell innanhúss
- Utanhúss klæðning
- Timbur fyrir svalir, verandir, girðingar ofl.
- **Viðargólfefni**
- **Viðarlistar**
- **Hurðir og hurðakarmar**
- **Gluggar**
- Eldhúsinnréttingar og borðplötur
- Trétrefjæinangrun

O28 – Timburhráefni

70% af timbrinu þurfa að vera FSC- eða PEFC-vottuð

- Timbrið þarf að koma frá skógum sem reknir eru á ábyrgan hátt, eru samfélagslega hagkvæmir, umhverfismeðvitaðir og efnahagslega hagkvæmir.

Restinni þarf að vera stjórnað af FSC eða PEFC-vottað (controlled wood (FSC) eða controlled sources (PEFC))

- Timbrið er blandað af vottuðu timbri (70%) og óvottuðu timbri (30%).

Ísland og kröfur Svansins

- Svanurinn biður um rekjanleikavottun í allri viðriskeðjunni, þ.e einnig birgjunum.
- Í dag er einungis Efnissalan með FSC-vottun
- Undanþága hefur verið veitt varðandi FSC-vottun hjá birgjum.

Ísland og kröfur Svansins

17. gr. Sjálfbærni nýtingar.

- *Árleg felling í skógum landsins skal að jafnaði ekki vera meiri en árlegur vöxtur þeirra. Skógræktin skal veita leiðbeiningar um grisjun skóga. Við umhirðu og nýtingu skóga skal ávallt leitast við að skógarnytjar skili sem mestum hagrænum, félagslegum og umhverfislegum ávinningi fyrir samfélagið án þess að rýra möguleika komandi kynslóða á að njóta sama ávinnings.*
- *Ráðherra setur í reglugerð viðmið um sjálfbæra skógrækt, þ.m.t. um grisjun.*

18. gr. Fellingarleyfi.

- *..... Skógræktin metur hvort umsókn sé í samræmi við viðmið um sjálfbæra skógrækt, sbr. 2. mgr. 17. gr.....*

Ísland og kröfur Svansins

- Mikilvægt er að hægt sé að sýna fram á kvittanir sem segja til um það hvaðan viðurinn kemur
- Ekki margir milligönguaðilar þegar kemur að íslensku timbri

www.svanurinn.is/byggingar

Bergþóra Góa Kvaran
Arkitekt
bergthorak@ust.is
591-2025

Guðrún Lilja Kristinsdóttir
Umhverfis- og auðlindafræðingur
g.lilja.kristinsdottir@ust.is
591-2024

Bergljót Hjartardóttir
Umhverfisverkfræðingur
bergljoth@ust.is
591-2010